

INFLUENȚE DE EDUCAȚIE ȘI TRADIȚII ASUPRA ORGANIZĂRII ESTETICE A VESTIMENTAȚIEI PENTRU COPII ÎN ANTICHITATE ȘI EVUL MEDIU

Autor: Svetlana CANGAȘ

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Vestimentația pentru copii a fost și este o problemă care impune aspecte contradictorii în vederea organizării estetice, fapt influențat de educație, tradiții și atitudine față de copilărie. Antichitatea și evul mediu, încadrate în perioadele care datează între 900 î.Hr.-300 d.Hr și respectiv 300-1450, sunt caracterizate de discrepanțe esențiale în cultura de educație a copilului, influențată de statutul social al familiei. Statutul social al familiei la rândul său impunea atitudinea față de copilărie și în același timp față de vestimentația pentru copii. În calitate de mărturie a vestimentației pentru copii din acele timpuri au fost lăsate în mare parte sculpturi, fresce, picturi și descrieri ale cronicarilor din acele perioade, care sunt considerate un teren fertil în vederea sistematizării informației despre aspectul exterior a vestimentației cu influențe de educație și tradiții.*

Cuvinte cheie: *vestimentație pentru copii, antichitate, evul mediu, tunică, shenti, in, lână.*

Atunci când se descrie vestimentația pentru copii deseori se vehiculează afirmația conform căreia aceasta a apărut acum 200 de ani. O simplă documentare în acest aspect ne aduce mărturie conform căreia atât în antichitate cât și în evul mediu „Indiferență totală (dacă evident nu se vorbește despre copilul fecioarei Maria) până în secolul XIII față de trăsăturile caracteristice ale copilăriei, apărută nu numai în arta plastică, dar și în costumul din acea perioadă care apare ca o mărturie a faptului pe cât de mult în viața reală nu se atrage atenție la diferențele între copilărie și maturitate. Cum numai copilul creștea din scutece (sau nu se mai înfășa într-o bucată de material) era îmbrăcat în costumul pentru femei și bărbați corespunzător statutului social pe care îl ocupa. [1]” Fapt afirmat și de cronicari din sec. V î.Hr. care vin cu afirmația că: „Dăătorul de viață deținea dreptul de a o dirija, sloganul arhicunoscut -„eu te-am născut eu și te voi omori” era omniprezent în Roma antică numindu-se „autoritate părintească”. Era ceva de neclintit, consfințit de însuși mama natură și lege. Când în ora de război trei tribuni de luptă împuterniciți cu postul de consul se ceartă în senat neputând decide cine va merge să lupte, lucrurile orașenești fiind considerate lipsite de valoare și toți trei doresc să meargă în război, atunci tatăl unuia îi ordonă să rămână în Roma având „puterea sfântă de tată”. Este un ordin destul de convingător ca să fie încetate și certurile și necesitatea de a trage la sorți, cuvântul părintesc sa dovedit a fi mult mai puternic decât deciziile sau rezoluțiile adoptate de constituție. [2]” Totuși nu poate fi dovedită o totală indiferență față de copilărie care se impune evident și cu aspecte de vestimentație pentru copii. Dacă e să apelăm la mărturiile arheologice - Venus din Wilendorf, cultura gravettiană, cca. 2400-2200 de ani î.Hr. [3]” considerată un idol al fertilității, datate mult mai târziu decât intervalul de timp precăutat, atunci maternitatea cât și copilăria deja în aceea perioadă sunt puse în valoare, pentru că presupunea mărirea numărului tribului fapt important și decisiv în luptele de vânatoare. Pentru antichitate și evul mediu cu societate în mare parte agrară copii la fel erau foarte importanți deoarece sunt acei care moșteneau averea și pământul părinților, dar nu în ultimul rând erau sprijinul la bătrânețe, sistemul de pensionare în acea perioadă lipsind. Atitudinea destul de dură față de copii influențată de mai mulți factori cât și de durata copilăriei caz în care: „vârsta de șapte ani era un punct de cotitură în viața unui băiețel, surorile fiind lăsate cu mama și dădaca, el însă băiatul, „pleca din copilărie” începându-se în așa mod anii de școală sub dura conducere a tatălui său. [2]”, nu în ultimul rând și tradițiile, cât și jocurile pentru copii care în bună parte nu diferențiază cu nimic de cele contemporane au lăsat amprente în vestimentația pentru copii din aceea perioadă.

Îmbrăcămintea dintotdeauna a fost un semn distinctiv al nivelului de venituri. Oamenii fie din antichitate cât și în alte perioade pun accente evidente, care îi diferențiază ca statut social, în ceea ce privește tip de produs, tip de materiale finețe ale acestora, componentă fibroasă, nu în ultimul rând culoare, lungime,

croială, tip și mod de amplasare a accesoriilor etc. . Vestimentația pentru copii în antichitate cât și evul mediu respectă canoanele vestimentației pentru maturi, dar uneori cu modificări în vederea oferirii libertății în mișcare, or dacă era tunică aceasta era mai scurtă sau chiton scurt de tip doric realizat din lână, probabil considerându-se unul mai puțin impunător.

În fig. 1. sunt prezentate schițe ale vestimentației pentru copii din antichitate și evul mediu reproduse după mărturiile ale acelor timpuri realizate în opere de artă din cadrul cărora s-au selectat imagini ale copiilor - parte componentă a compoziției operelor citate: Akhenatop și Nefertiti, relief, Regatul Nou, cca. 1350 î.Hr., Băieți boxând, Minoicul târziu, cca. 1500 î.Hr., Marea camee a Franței, cca. 40d.Hr., Pictură murală din Pompei, jum.sec I î.Hr., Simone Martini: Miracolul copilului căzut de la balcon, cca. 1324; Moise primește cele Zece Porunci, cca. 840; Strânsul recoltei dintr-un Speculum Virginum, cca. 1190; Ducio di Buoninsegna: Intrarea lui Hristos în Ierusalim, cca. 1308-1311; Maestrul de pe Rinul Superior, cca. 1420; Stefan Lochner: Prezentarea la Templu, 1447, etc. .

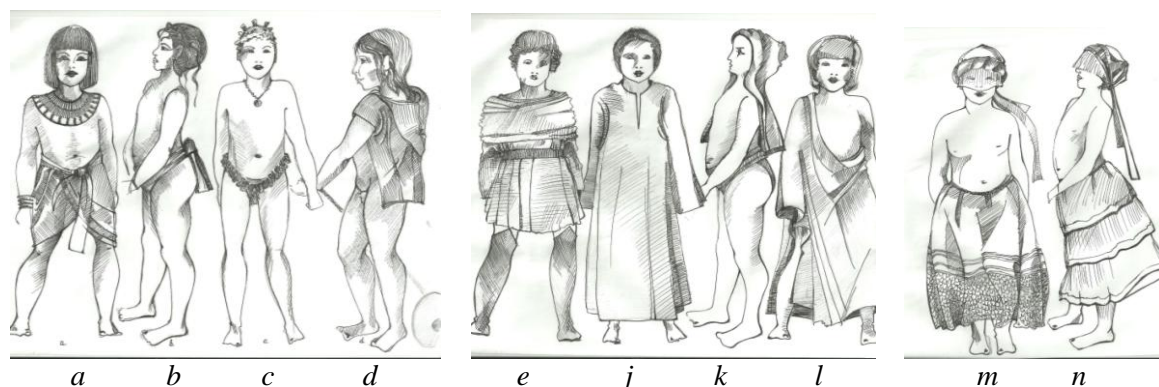

Fig.1 Reproduceri ale aspectului exterior al costumului pentru copii în perioada antică și evul mediu.

a) - băiețel (copil al castei regale din Egiptul antic) îmbrăcat în shenti de o transparență de invidiat, realizat din in; pe cap în unele cazuri se purtau peruci deseori cu rol de protecție contra razelor solare; pectoralii și brățări definitivau costumul din acea perioadă. *b*) - sportiv din Minoicul târziu prins cu cingătoare legată la spate; o mână protejată cu mănușă. *c*) - băiețel din Etiopia practic dezgolit (port caracteristic bărbaților), centură și medalion deseori cu rol de protecție față de puterile obscure; pieptănătura capului - cosițe cu aspect de noduri sau chilug; fetițele purtau fustițe prinse în linia taliei, trunchiul dezgolit analogic portului fetițelor arabe. *d*) - îmbrăcăminte pentru copiii din Grecia purtată în perioada caldă a anului, băiețel îmbrăcat în gimantion care în perioada de vară se transforma într-un șal scurt și subțire acoperind umerii și capul (port vestimentar al femeilor) [4]. *e*) - chiton dublu cu mâneci sau chiton cu partea superioară răsfrântă. Port caracteristic Greciei Antice dar datorită marii migrații din sec. IV-VII se putea întâlni și în Roma sau popoarele romanizate din acea perioadă care deseori erau implicate în conflicte religioase sau culturale cu popoarele germane. *j*) - port caracteristic fetițelor, femeilor dar și băiețelilor din teritoriul popoarelor arabe prezentat de un produs tip cămașă puternic lărgit cu mâneci lungi care acopereau totalmente laba mâinii. Cămașa de acest tip persistă o perioadă destul de lungă fiind întâlnită și în vestimentația copiilor din frescele evului mediu. *k*) - băiețel arab cu acoperământ de cap realizat dintr-o bucată de material pliat în formă triunghiulară formând un colț cu rol de glugă. *l*) - port caracteristic copiilor popoarelor romanice; o bucată dreptunghiulară de material care se drapa în jurul corpului. *m*),*n*) – îmbrăcăminte pentru fetițele popoarelor localizate în sudul Siriei contemporane. Se compunea din mai multe fuste de diferită lungime îmbrăcate una peste cealaltă sub care deseori se purtau pantaloni destul de largi. Partea superioară a corpului nu se acoperea. Fața și capul se protejau de soarele arzător. Acoperămintele de cap prezentau un turban de formă conică (imagini preluate de pe bijuteriile din acea perioadă).

Bibliografie

1. Aries F., *Rebionok î semeinaia jizni pri starom poriadke*; Ekaterinburg: Izd-vo Ural, 1999.
2. M. E. Sergheenco, *Jizni v drevnem Rime*
3. Elke Linda Buchholz ș.a. *Arta Din preistorie la Renașterea timpurie*, Editura Litera, 2010.
4. Fridrih Gotenrot, *Vseobșiaea istoria stilea i modă*, Moskva, 2009.
5. <http://suit-histori.org.ua/antigue.html>
6. <http://www.nadomodu.narod.ru/index029-1.html>